

LBRIS

We know
books

Sfânta Xenia
cea smerită și nebună
pentru Hristos

Traducere: prof. Elena Călin

Carte tipărită cu binecuvântarea
Prea Sfințitului Părinte GALACTION,
Episcopul Alexandriei și Teleormanului

EDITURA EGUMENITA

Cuprins

Povestiri despre fericita Xenia din Petersburg	5
Primii douăzeci și șase de ani.....	10
Moartea și îngroparea soțului	15
Despre faptele Nebunei.....	19
Pribeaga cea ciudată	24
Despre clarviziunea fericitei Xenia.....	30
Prezicerea morții Împărătesei	34
Elisabeta Petrovna.....	34
Fericita Xenia îl plânge pe bietul Ulrich	42
Rugăciunile pentru păcătoși.....	51
În așteptarea noului secol	56
Ultimele fapte	76
Sfârșitul Fericitei Xenia și cultul pentru ea.....	78
Despre paraclisul și canonizarea	83
Fericitei Xenia	83
Sub acoperământul	104
Fericitei Xenia	104
În loc de postfață	168
Scrisori și descrieri ale modului în care Fericita Xenia i-a ajutat pe oameni, adunate de preotul E. Rahmaninov	170
Minunile din zilele noastre ale fericitei Xenia	195
Acatistul Sfintei Xenia de Sankt Petersburg.....	245

Povestiri despre fericita Xenia din Petersburg

În secolul al XVIII-lea, capitala imperiului Rusiei era formată din două părți. Una dintre ele încânta prin frumusețea palatelor sale, prin măreția sa, nu numai pe locuitorii capitalei, ci și pe străini.

„Am fost pur și simplu fermecată de clădirile Sankt Petersburgului, de palatele frumoase, de străzile largi – scria o pictoriță franceză. Neva cea frumoasă, luminoasă și limpede, curge, străbătând orașul. Pe suprafața ei plutesc vase de tot felul care vin și pleacă într-un „du-te vino” permanent, însuflețind într-un mod uimitor acest frumos oraș. Malurile Nevei sunt din granit, asemenea multor canale mari, săpate de Ecaterina a II-a, în interiorul orașului. Pe unul din malurile râului se află splendidele clădiri ale Academiei de arte, ale Academiei de științe și multe alte clădiri, care se oglindesc în apele lui. Mi s-a spus că nu există nimic mai minunat decât spectacolul pe care îl oferă privitorului aceste construcții în lumina lunii; toate par a fi temple antice.

Într-adevăr, prin măreția clădirilor sale și deopotrivă a poporului său, care amintește de antichitate, Petersburgul m-a transpus în timpurile lui Agamemnon”.

© Pentru prezenta ediție, Editura Egumenița

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Sfânta Xenia cea smerită și nebună pentru Hristos / trad.: prof.

Elena Călin ; carte tipărită cu binecuvântarea Prea Sfințitului

Părinte Galaction, Episcopul Alexandriei și Teleormanului. -

Galați : Egumenița, 2018

ISBN 978-606-550-325-0

I. Călin, Elena (trad.)

Dar mai exista și o altă parte a Petersburgului, acea parte în care nu aruncau nici o privire nu numai străinii, dar chiar și locuitorii orașului rar nimereau pe aici. Acest raion se numea Storona¹ Petersburgului.

Cu câteva decenii în urmă această parte a orașului era partea principală a lui. Aici se afla palatul imperial al țarului Petru, aici locuiau oamenii de vază. Dar, începând cu anii 30 ai secolului al XVIII-lea, orașul, dezvoltând relații comerciale cu Moscova și cu regiunile centrale ale Rusiei, a început să se extindă înspre Moscova. În această perioadă, centrul s-a mutat pe insula Admiratelski, iar instituțiile guvernamentale centrale și palatele oamenilor de vază au început să fie amplasate chiar pe insulă și în jurul ei. Storona Petersburgului, rămasă printre mlaștinile finice, despărțită de centru prin râu, devine o parte periferică. Nobilimea pleacă din Storona Petersburgului, și aici încep să se mute funcționari mărunți, negustori slujbași din instituțiile armatei.

Aceasta era cea mai săracă zonă a capitalei. Aici se puteau vedea înșiruite străzile înguste și lungi, dintre care cele mai multe erau nepavate, aici se puteau vedea căsuțele din lemn. Cu cât te îndepărtați mai mult de Balșoi prospekt, de centrul acestuia, cu atât era mai liniște, cu atât totul devenea mai apăsător, mai posomorât,

¹ *Storona* – în limba rusă înseamnă periferie, cartier periferic.

mai întunecat, mai sărăcăcios. Întunericul era stăpân aici, doar din loc în loc, undeva, ardea câte un felinar cu ulei. Dar lumina lui galbenă, mohorâtă nu putea birui întunericul care se lăsa devreme în aceste locuri.

Acesta este locul spre care aleargă sărăciimea. Rupând câteva ruble din salariile de mizerie pe care le aveau, în decursul a mulți ani de muncă, funcționarii au reușit cu greu să strângă un mic capital, să cumpere, aproape pe gratis, o bucată de pământ mlaștinos în Storona Petersburgului, și încetul cu încetul să-și construiască din materiale ieftine o căsuță din lemn și trudind apoi până la anii pensiei și până când părul i se încărunțește, să se mute aici pentru a-și duce zilele! Aici sunt însemnate, pe niște tăblițe galbene, numele stăpânilor căsuțelor. Apar, astfel, în toată splendoarea lor, toate demnitățile foștilor funcționari, de la funcționarul care a slujit la registratura ministerului până la consilierul de stat. Aici trăiau pensionari ai cancelariei statului, ofițeri, muzicanți, fochiști de la curtea imperială, lachei.

Aici trăiau maeștrii fără ucenici, cameriste fără boieroaiice și boieroaiice fără cameriste. Aici era o viață cu totul deosebită de viața capitalei; casele erau altfel, curțile erau mici, erau chiar și grădini de zarzavat și ogoare, exista chiar și un râu al Storonei, Karpovka, râu care seca în lunile secetoase. Aici existau ulcioare, totdeauna acoperite cu băltoace, în care înotau rațele, și pe care

creșteau și înfloreau plante de apă și plante care cresc în locurile mlăștinoase.

Centrul vieții în Storona Petersburgului erau băcăniile de pe lângă piață. Aici se adunau bucătăresele, care aduceau noutățile, aici venea văduva sărmană ca să-și cumpere zahăr de cinci copeici, aici venea lacheul să vândă negustorului, pentru o rublă, hârtia furată de la stăpânul său, și să povestească tot ceea ce se întâmplase în capitală și în lume. Aici totul se petrecea la vedere, totul se transmitea de la om la om, totul se ținea minte și se povestea apoi copiilor și nepoților.

Spre deosebire de străzile capitalei, care erau la fel, aici străzile erau când înguste, când largi, când lungi, când scurte, locuite doar de câteva familii. Câteva erau pavate cu pietre, pardosite cu scânduri, astfel se afundau în noroaie. În această parte a Petersburgului te uimeau denumirile străzilor: Teriaeva, Podrezova, Plutalova, Barmaleeva, Ulicioara lui Dunkin și – cea mai stranie denumire, care indică nu numai numele de familie al stăpânului casei, ci și numele lui onomastic (de botez) – strada lui Andrei Petron².

Acum 250 de ani, putea fi întâlnită, lângă biserică Sf. Apostol Matei sau lângă piață, văduva colonelului, capelmaistru imperial Andrei Petrov,

² Actuala denumire a străzii este strada Satină. Casa capelmaistrului imperial, colonelul Petrov, se afla la intersecția străzii Satine cu Balșoi prospekt. Acum pe locul fostei case este loc viran.

în cinstea căruia a și fost numită această mică străduță. Ei i se adresau cu numele de „Andrei Teodorovici” și întotdeauna era înconjurată de câteva zeci de persoane, care o însoțeau. Mamele își aduceau copiii și după ce văduva îi mângâia pe căpșor, plecau zâmbind fericiți sau rămâneau lângă ea ascultându-i cuvintele.

Pe străzi o așteptau birjarii, care veneau aici special, de prin toate împrejurimile, și care mergeau încet în urma mulțimii. Băcanii, văzând că se apropie oamenii, alergau pe stradă, își făceau loc prin mulțime și fugind spre această ciudată femeie, i se închinau, rugând-o să intre în băcănia lor.

După două sute de ani, această femeie ciudată, considerată de către unii – smintită – va fi proslăvită și trecută în rândul sfinților și întreaga lume ortodoxă va începe să i se roage: „Sfântă și fericită Xenia, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!”.

Primii douăzeci și șase de ani

Nu se știe nimic despre părinții săi și despre data nașterii sale. Câțiva cercetători propun ca dată a nașterii fericitei Xenia, anul 1731.

Știm, însă, că Xenia Grigorievna fusese bine educată, că în copilărie studiasse cu profesori particulari, fapt care nu se întâmpla decât în familiile nobililor sau a funcționarilor. Acest lucru este confirmat și de faptul că Xenia Grigorievna a fost căsătorită cu un colonel și nu se ocupa cu treburile casnice.

Copiii nobililor și ai funcționarilor primeau o educație aleasă. Fetitețele învățau pe lângă limba franceză și broderia, aritmetica, economia, dansul, istoria și geografia. Nu numai nobilii, dar chiar și negustorii își trimeteau copiii să studieze în străinătate.

Dar, deși nu se știe nimic despre viața fericitei Xenia înainte de căsătorie, totuși ne putem face o imagine destul de completă a vieții sale după căsătorie.

Xenia Grigorievna s-a căsătorit când împlinise deja douăzeci și doi de ani și jumătate.

Pentru ce, oare, s-a căsătorit atât de târziu, pentru vremurile acelea? Nu cumva fericita Xenia a căutat un tovarăș de viață, care să-i înțeleagă aspirațiile?

După cum povestesc toți aceia care au cunoscut-o pe fericita Xenia și care își amintesc de ea, locuitorii Storonei Petersburgului, fericita Xenia și soțul său erau atât de apropiați sufletește, aveau atâtea afinități, încât nu puteau trăi unul fără celălalt.

Soțul Xeniei Grigorievna, Andrei Teodorovici Petrov, cânta în corul de la curtea Împărătesei Elisabeta Petrovna.

În viața Elisabetei Petrovna, ultima Țarină cu adevărat credincioasă, slujba religioasă și cântecele religioase ocupau un loc deosebit. Ea a avut la curte corul său personal, condus de dirijorul Ivan Petrov (născut în anul 1861), care purta același nume cu soțul fericitei Xenia, și care era, poate, rudă cu acesta.

Împărăteasa Elisabeta era într-adevăr un om credincios. Ea fusese educată în mediul bisericesc, mătușa ei fiind călugăriță în suburbia Aleksan-dronski, de aceea țarina o vizita deseori. Împărătesei îi plăcea să meargă în pelerinaj la locurile sfinte, la Lavra Sfintei Treimi, de exemplu, străbătând drumul pe jos din Moscova, îi plăcea să discute cu stareții, cu cei despre care se spunea că sunt săraci cu duhul, și cărora li se spunea în acele timpuri „oameni importanți”. Se știe că la Moscova îl vizita pe Vasile cel bolnav, iar la Kiev pe zăvorâtul Dositei. Tot la starețul Dositei va veni peste câțiva zeci de ani și Prohor Moșvin, viitorul preacuvios Serafim de Sarov, ca să-l întrebe ce cale să aleagă.

La palat, slujbele erau fastuoase și pline de râvnă. Duhovnicul Măriei Sale Imperiale era protopopul Dubianski, iar predicatorul curții imperiale era arhimandritul Ghedeon Krinovski, care îi uluia pe toți cu predicile sale.

Mitropolitul Platon scria despre el că „își ros-tea atât de plăcut și de dulce cuvintele, încât ascultătorii cădeau în extaz și se temeau ca nu cumva să se oprească din vorbit”. Fiind onorat curând cu titlul de arhimandrit, devenind membru al Sfântului Sinod, el fu numit arhimandritul Lavrei Sfintei Treimi a Sfântului Serghie și continuă să locuiască mai ales la Petersburg, păstrând până la sfârșitul vieții Elisabetei titlul de predicator al curții imperiale.

Cântatul era solemn, riguros. Corul era alcătuit din aproximativ o sută de cântăreți, selecționați, în primul rând, dintre ucraineni. Împărăteasa Elisabeta Petrovna „se pricepea ea însăși la muzica bună, cânta în cor alături de ceilalți cântăreți”. În cei ani muzica religioasă încă nu își pierduse legăturile cu muzica veche, bizantină, era lentă, solemnă, construită îndeosebi într-o tonalitate specifică rugăciunii.

În timpul Elisabetei Petrovna, corul de la palat cânta la fel ca în timpul Țarului Teodor Alekseevici, „iubitorul de poezie și de muzică”.

Notele după care cânta corul erau legate în coperte de argint, iar cele după care cânta Împărăteasa însăși erau superbe, erau scrise cu aur.

Corul curții imperiale era recunoscut de către contemporanii Elisabetei Petrovna, ca fiind cel mai bun cor din Rusia. Muzicienii care soseau la Petersburg din Italia – centrul cultural muzical al vremii respective – considerau, că un cor atât de splendid nu există nici măcar în patria lor.

Cântăreții corului erau deosebit de iubiți de către împărăteasă și nedespărțiți de ea. Cântăreții bătrâni își aminteau de domnia Elisabetei Petrovna ca de o perioadă de aur. „Cântăreții trăiau cu adevărat ca niște frați”, își amintea dirijorul corului capelei Poltorațki. Mulți dintre ei primeau grade ofițerești, iar cei mai merituoși – chiar titluri nobiliare. Așa a primit ca recompensă, drept moștenire, titlul de nobil, cântărețul curții imperiale Iacob Șubski.

Andrei Teodorovici Petrov, soțul Xeniei Grigorievna, era colonel. Cântărețul Alexei Razum, un cazac simplu, dar care avea o voce superbă, a devenit contele Razumovski.

După mărturiile adunate de către N. Jivotovâi de la aceia care își aminteau ceea ce povesteau părinții lor despre fericită, Xenia Grigorievna a trăit ca soție a lui Andrei Teodorovici Petrov trei ani și jumătate. Ei nu au avut copii. Xenia Grigorievna își iubea soțul cu o dragoste cu adevărat creștinească. În timpul evlavioasei împărătese, căsătoria era sfântă și o respectau „ca pe o taină a credinței noastre ortodoxe”.

Andrei Teodorovici era ocupat adesea la palat deoarece cântăreții corului de la curte cântau nu

numai la slujbele ținute în biserică, ci și la reprezentațiile teatrale, la concerte, la operă, care pe atunci era foarte populară; la începutul corului, necunoscând limba italiană, cântau opera pe textul scris cu litere rusești.

Xenia Grigorievna se ocupa singură de gospodăria sa. După cum își amintesc oamenii, familiei Petrov îi plăcea să citească cărți duhovnicești, îi ajuta pe cei săraci și nu arare ori făceau fapte de milostenie și de dragoste către aproapele.

Viața lor se desfășura în pace în casa din Storona Petersburgului, cumpărată de Andrei Petrov din dota soției sale.

Fericita Xenia a știut ce înseamnă fericirea conjugală, pentru că ea însăși a trăit această fericire. Poate, tocmai de aceea, ea și răspunde atât de repede rugăciunilor noastre, legate de familie, de cei apropiați, rugăciuni pe care i le adresăm.

Moartea și îngroparea soțului

În anul 1755 în Petersburg a izbucnit o epidemie de tifos exantematic.

Fericita Xenia era în al patrulea an de căsătorie cu Andrei Teodorovici, când a izbucnit epidemia și când soțul ei s-a îmbolnăvit de „aprindere”; ardea ca focul.

Cu un ceas înaintea morții sale, bolnavul și-a recăpătat cunoștința! El a cerut un preot, s-a spovedit, s-a împărtășit cu Sfintele Taine și chemând-o pe soția sa, a binecuvântat-o, spunându-i:

„- Slujește-i Domnului Dumnezeuului nostru, dă slavă numelui Său Atotputernic³”.

Plângând în hohote, Xenia Grigorievna căzu la picioarele soțului său. Trupul iubitului ei răposat înțepeni, noaptea trecu, dar ea nu se putea dezlipi de lângă el și părea că și-a pierdut mințile.

A doua zi era greu s-o mai recunoști pe Xenia Grigorievna: într-o singură noapte îmbătrânise și încăruntise.

La înmormântarea soțului, Xenia Grigorievna nu mai părea atât de dărâmată, ca în primele zile

---

³ Aici este acceptată versiunea propusă de N. Jivotovâi, care diferă de aceea cunoscută, și anume că Andrei Teodorovici a murit subit, fără o pregătire duhovnicească, prealabilă, după cum s-a transmis prin tradiția populară.

de după moartea acestuia, deși toți cunoscuții ei vedeau că ceva s-a întâmplat cu ea și că „nu și-a venit în fire”.

Xenia Grigorievna mergea în urma sicriului dreaptă și hotărâtă, toate mișcările ei erau impulsive și brutale, dar fața îi devenise imobilă și cute adânci îi acopereau fruntea și gura. Toți aceia care veniseră să-și ia rămas bun de la Andrei Teodorovici, rămaseră uimiți de faptul că văduva Xenia Grigorievna își petrecea soțul la groapă îmbrăcată în uniforma acestuia.

„Andrei Teodorovici nu a murit – le spunea ea celor din jurul ei. A murit Xenia Grigorievna, dar Andrei Teodorovici este aici, în fața voastră, el trăiește și va trăi mult timp de acum înainte, va trăi veșnic”.

Soțul ei a fost înmormântat pe insula Vasilevski. La cimitir, Xenia le ceru celor prezenți să se roage pentru liniștea sufletului „roabei lui Dumnezeu, Xenia”, spunând:

– Bietul Andrei Teodorovici a rămas orfan, a rămas singur pe lume...

Praskovia Ivanovna Antonova, care locuia în casa lui Andrei Teodorovici Petrov, fiind administratorul casei, încercă să o consoleze pe tânăra văduvă.

– Cum vei trăi de acum înainte, măicuță?, o întreba Praskovia Ivanovna.

– Am înmormântat-o pe Xenia mea, acum nu-i mai trebuie nimic lui Andrei Teodorovici. Îți voi dăruia casa, ție, Praskovia, dar te rog să-i lași

și pe oamenii sărmani să locuiască și ei în ea, fără să le ceri plată pentru aceasta; chiar astăzi voi împărți toate lucrurile, iar banii îi voi dona bisericii, ca să se roage pentru liniștea sufletului roabei lui Dumnezeu, Xenia.

– Nu mai spune așa, ajunge, draga mea – îi răspundea Praskovia Ivanovna – tu unde vei locui?

După cum își amintește, Praskovia Ivanovna s-a adresat chiar și șefului răposatului Petrov (ieromonahului Lavrentie, care conducea corul atunci) din dorința de a salva averea văduvei, dar Xenia Grigorievna era normală, sănătoasă și nu avea nimeni dreptul s-o împiedice să dispună de averea sa după cum dorește.

Chiar a doua zi, Xenia Grigorievna i-a dat casa Praskoviei Antonova și a început să împartă și să-și dăruiască averea săracilor. În calitate de văduvă a unui cântăreț al curții imperiale, Xeniei Grigorievna i s-a propus o pensie, dar ea a refuzat orice pensie.

Îmbrăcându-se cu mantaua soțului său, cu care își putea înveli și capul, Xenia Grigorievna își părăsi casa.

Rudelor soțului, deși erau nemulțumite de comportamentul văduvei, totuși le părea rău de ea și i-au propus ajutorul lor, dar Xenia Grigorievna i-a refuzat pe toți aceia care i-au oferit ajutor.

Acum rămăsese fără nimic. Ea renunță la toate bunurile lumești, renunță la titlu și la bogăție, renunță la sine însăși.